

HAMDULLAH BEY SONRASI KARISI VE BEŞ ÇOCUĞU

Ankara'da geçen, dili ve kahramansızlığıyla dikkat çeken bir orta sınıf romanı "Aile İçi Muhabbet." Bir ailenin üyelerinin babanın ölümü sonrası seçtikleri yolları anlatıyor. Farklı boyutlarıyla evlilikler, ayrıntılar, aldatmalara tanık oluyoruz romanda. Sıkıntısı ise isimlerin ve çokluğun yarattığı karmaşa...

Uzun yıllar yaşadığım için biliyorum; İstanbul'dan gerçekten de farklı bir yaşam akışına sahip Ankara, edebiyat üretimi için pek elverişli gibi görünmese de aslında kalem oynatmayı bilenler için bir hayli cazip fırsatlar sunar. Orta sınıfın dingin gibi görünen gerçekte hırslarla bezeli memur hayatı, hâlâ Anadolu'da bulunuyor olmanın verdiği saflık, her an değişmeye hazır olsa da yapmacıklıktan uzak ikili ilişkiler, her şeye rağmen süren aile bağları, gerçeğe dönüşebilecek kadar küçük hayaller, beklentiler, umutlar ve her halükârda bir şekilde bağ kurabilen birbirine yabancılaşmamış karakterler... Bunları iyi harmanlayınca, çoğu "eski" Beyoğlu'nda geçen birbirinin kopyası romanlardan farklı, okunabilir eserler çıkıyor ortaya. Şiir Erkök Yılmaz, "Aile İçi Muhabbet"te buna soyunuyor. Başarıp başarmadığından bahsetmeden önce hikâyemize bakalım.

ERZURUM'DAN YENİMAHALLE'YE

Demiryolları memuru Hamdullah Güven, eşi Meyyuse ve çocuklarıyla Erzurum'da yaşarken tarlayı bağını satıp Ankara Yenimahalle'de büyücek bir ev satın alır. Meyyuse 15 yaşındayken evlenmişler, II. Dünya Savaşı'nın seferberlik günlerinde Hamdullah Bey orduya yazılmış ve o askerdeyken ilk çocukları Naciye dünyaya gelmiştir. Sonra ilk erkek çocuk Zafer, ardından ikinci kız Sacide, üçüncü kız Gülsüm ve ikinci erkek Yurdaer... Üç kız, iki erkek toplam beş çocuklu ailenin sobalı apartman dairesindeki yaşamları, evin borcu bitmeden Hamdullah Bey'in Hakk'ın rahmetine kavuşması sonucu sarsılır. Bundan sonra ailenin her ferdi kendi yaşamının peşine düşer. O sırada Naciye koskoca bir gelinlik kız, Sacide ergen, Gülsüm her geçen gün serpilmekte olan, Yurdaer 4 yaşında bir çocuktur. Zafer ise bir süre önce evlenip hanım köylü olmuştur ve karısı da hamiledir.

KİMDİR

1948 Ankara doğumlu Şiir Erkök Yılmaz, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu. Gazi Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde öğretim üyeliği yaptı. İki 1978'de yayımlanan 10'a yakın öykü kitabı var. "Abdullah'ın Ablası" adlı romanı ise 1996'da yayımlandı.

İlerleyen sayfalarda birer birer bu karakterlerin yaşamlarına, geçmiş ve geleceklarine, birbirleriyle ilişkilerine tanıklık ederiz.

HERKESE BİR KİSMET VAR

Büyük kız Naciye, gençliğinde okul yerine meslek kurslarına gönderilmiş, kendini dikişte geliştirmişti. Babasının ölümüyle sadece annesi değil kendisi de maas almaya hak kazanmıştır ve bu durum onu evdeki yaşam hakkında söz sahibi yapmıştır. En azından o böyle düşünmektedir. Hem dikişten gelen para hem maasla daha bağımsız bir hayat peşine düşer, tabii "evde kalmış kız" olma duygusuyla...

Sacide, evden ilk kopma belirtisi gösteren çocuk olur. PTT'de telefonda çalışmaktayken kendi kendine hukuk fakültesine yazılmış, altı yılda bitirmiştir. Artık telefonda çalışan kız değil, PTT Genel Müdürlüğü'nde çalışan hukuk mezunu bir hanımefendidir. Babası bunu sadece üç ay görür. Sacide, ilk hukukçu maasıyla o yaz tatile götürmeden babası ölmüştür.

Ailenin diğer üyelerinin sanki o tıp okusun diye Ankara'ya göçtüğünü düşündüğü Zafer, kardeşi Sacide'nin tanıştığı Ülker ile evlidir. Ülker milletvekili kızıdır ve onun ailesiyle Güven ailesi arasında gerilimler

yaşanmaktadır. Yine de çoğuna göre, zamanında bir şarkıcıya gönül vermiş doktor Zafer için en iyi kısmet Ülker'dir.

O sırada lisede okuyan Gülsüm de aynı şeyi düşünmektedir zira Ülker'in erkek kardeşi Osman'a aşiktir. Gerçi sonra geçer bunlar; Gülsüm üniversitede feminist ve bağımsız tavırlar sergiler, tiyatroya ilgi duyar, kendini çevresine kabul ettirir.

En küçük çocuk Yurdaer ise bir gün ortadan kaybolur ve nihayet "kötü yola düşmüş" bir kıza tutulduğu ortaya çıkar.

Olaylar, işten arkadaşı Müzeyyen'in Sacide'yi bir avukatla tanıştırmasıyla hızlanır. Sacide bu avukatı sevip sevmediğini, onun iyi bir kısmet olup olmadığını anlamaz ve verdiği kararlar ailenin diğer üyelerinin kendilerine çizdiği yol da şekillenir.

"MUHABBET"İ KESEN İSİMLER

Ne kadar çok isim ve hayat saydım değil mi? İşte "Aile İçi Muhabbet" in sorunu tam da bu: Birini özümsemeden diğeri karşımıza çıkan, üstelik birbirine benzeyen, çok sık tekrarlanan isimler... Öyle ki bazı noktalarda kitap, karakterlerin hayatlarından değil sadece isimlerinden ibaretmiş gibi geliyor. Zoru seven okuru bile bulaltıyor bu durum ve hikâyenin özünün ortaya çıkmasını engelliyor.

O özde aslında evlilik baskısıyla gençliğini yaşayamayan kadınlar, akabinde zoraki yürüyen evlilikler, toplumun biçtiği role isyan eden kızlar, ailelerin müdahaleleri ve aldatmalarla dolu hayatlar var. Yukarıdan bakıldığında taşranın toplumsal sıkıntısını iyiden iyiye hissettiren, bunu da kahramansızlığı seçerek pekiştiren bir roman "Aile İçi Muhabbet." Hem bu sayede hem de ince mizahıyla kendini beğendiriyor aslında; ama yine, yeniden, yeni isimler yüzünden "aile içi muhabbet" tıkanıyor. Hatta fazlasını söyleyeyim, zamanın birbirine girmesine bile sebep oluyor bu durum.

Oysa anlatılan yaşam tipik Ankara yaşamı; karşılaştığımız coğrafya tipik Ankara coğrafyası. Dili de tam kıvamında kitabın. Böyle bakıldığında İstanbul'dan uzak bir orta sınıf romanı okumak için iyi bir fırsattı bu roman aslında...

AİLE İÇİ MUHABBET
Şiir Erkök Yılmaz
Yapı Kredi Yayınları